

آشنایی با اداره امور آزمایشگاه های لارستان

مهندس نیلوفر حسن

شهر لار مرکز شهرستان لارستان است که از قدیمی ترین شهرهای ایران به شمار می آید. فاصله این شهر تا مرکز استان فارس (شیراز) ۳۳۰ کیلومتر و تا بندرعباس ۱۹۰ کیلومتر است. لار در حد فاصل شهرستان های داراب، جهرم، خنج و گراش قرار دارد و در شرق و جنوب با بستک در استان هرمزگان همسایه است. از لحاظ دسترسی به دریا، کوتاه ترین مسیر ۱۶۰ کیلومتر است که آن را به بندر پل متصل می کند. دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی لارستان در سال ۱۳۹۲ تأسیس شد و در شهرستان های لارستان و خنج و اوز با دو دانشکده پرستاری حضرت زینب لارستان و دانشکده بهداشت اوز، ۴ بیمارستان با ۳۵۱ تخت فعال، ۳۵ مرکز خدمات سلامت، ۷۸ خانه بهداشت و ۱۹ پایگاه بهداشت و ۲۰ پایگاه اورژانس جاده ای و ۴ پایگاه اورژانس شهری، یک پایگاه اورژانس هوایی و یک مرکز مدیریت حوادث و فوریت های پزشکی در حال خدمت رسانی به مردم منطقه است. مریم عادل کارشناس ارشد انگل شناسی پزشکی مدیریت اداره امور آزمایشگاه های دانشکده علوم پزشکی لارستان را از سال ۹۶ برعهده دارد. در ادامه بای صحبتشان نشستیم تا با وی و فعالیت های این اداره بیشتر آشنا شویم.

۱۳. ارتباط با آزمایشگاه مرجع سلامت

در موارد مورد نیاز

*چند نفر پرسنل دارید و وظایف هر بخش چیست؟

اداره امور آزمایشگاه های دانشکده علوم پزشکی لار دارای ۳ پرسنل شامل مدیر اداره، کارشناس مسئول امور آزمایشگاه های معاونت بهداشتی، و کارشناس نظارت امور آزمایشگاه های معاونت درمان است. عمده وظایف همکاران در این اداره برنامه ریزی سالانه ممیزی و بازرسی پیوسته از آزمایشگاه ها و تنظیم گزارشات، اصلاح عدم انطباق ها، نیازسنجی آموزشی و

۶. مدیریت اطلاعات آزمایشگاهی

۷. بررسی و صدور پروانه های آزمایشگاهی

۸. رسیدگی به شکایات از

آزمایشگاه های خصوصی و دولتی

۹. تشکیل و راهبری کارگروه های

تخصصی در صورت نیاز

۱۰. تعیین محل خدمت پرسنل

آزمایشگاه (انتقالی، استخدامی و طرحی)

۱۱. مشاوره و ارزیابی محل

آزمایشگاه های جدیدالتأسیس و یا تغییر

مکان از نظر دارابودن شرایط و ضوابط

منطبق با استانداردهای مصوب

۱۲. جمع آوری آمارهای مورد نیاز اداره

کل آزمایشگاه مرجع سلامت

* خواهشمند است درباره شرح وظایف

اداره امور آزمایشگاه ها توضیح بفرمائید.

فعالیت اداره امور آزمایشگاهها شامل:

۱. ممیزی و بازرسی از آزمایشگاه های

بیمارستان ها، آزمایشگاه های خصوصی

و درمانگاه ها

۲. برنامه ریزی، اجرا و نظارت بر

توانمندسازی و ارتقاء علمی کارکنان

آزمایشگاهی

۳. مشارکت در جلسات

۴. نظارت بر اجرای مقررات و

دستورالعمل های آزمایشگاهی

۵. نظارت بر کنترل کیفی آزمایشگاه های

بخش خصوصی و دولتی

همکاری در برگزاری کلاس های آموزشی، صدور پروانه، همکاری با تیم اعتبار بخشی بیمارستان ها، دریافت شکایات واصله از آزمایشگاه ها، پیگیری و دریافت و ثبت آمار ماهیانه، هماهنگی با مسئول ایمنی و بهداشت آزمایشگاه ها است.

*** این اداره زیر نظر ریاست دانشگاه است یا معاونت درمان؟**

اداره امورآزمایشگاه ها زیر نظر معاونت درمان فعالیت دارد اما در تعامل با کارشناس مسئول امور آزمایشگاه های معاونت بهداشتی امور مربوطه به موازات هم انجام می گردد.

*** مدیریت تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه بر عهده این اداره است؟**

خرید تجهیزات پزشکی در بیمارستان ها بر عهده مسئول تجهیزات پزشکی هر بیمارستان است که تامین هزینه های مورد نیاز یا توسط خیرین و یا توسط بیمارستان انجام می گیرد. سرویس و کالیبر و تعمیر دستگاه ها نیز بصورت دوره ای توسط شرکت های پشتیبان انجام می شود.

*** فعالیت های علمی این اداره شامل چه چیزی می باشد؟**

فعالیت های علمی اداره شامل نیازسنجی و برگزاری کلاس های آموزشی بصورت آموزش ضمن خدمت آنلاین و برگزاری وبینار آموزشی مورد نیاز جهت پرسنل آزمایشگاه ها است.

*** نحوه نظارت بر مدیریت نگهداشت تجهیزات آزمایشگاهی در مراکز تابعه به چه صورت است؟**

مدیریت نگهداشت تجهیزات آزمایشگاهی بر عهده مسئولین فنی یا سوپروایزر آزمایشگاه ها است که نظارت بر حسن انجام آن توسط کارشناس نظارت اداره امورآزمایشگاه ها بر اساس چک

لیست آزمایشگاه مرجع سلامت صورت می گیرد.

*** وضعیت اجرای آزمون های کنترل کیفی و کالیبراسیون در مورد تجهیزات آزمایشگاهی در مراکز تابعه به چه صورت است؟**

کلیه آزمایشگاه های تحت پوشش این دانشکده، در برنامه کنترل کیفی خارجی شرکت می نمایند. تجزیه و تحلیل برعهده مسئولان فنی و یا سوپروایزر آزمایشگاه ها است. مستندات طبق چک لیست آزمایشگاه مرجع سلامت توسط کارشناس نظارت این اداره در هنگام ممیزی مورد بررسی قرار می گیرد.

*** تعامل اداره امورآزمایشگاه ها با مدیریت بودجه دانشگاه چگونه است؟**

بدلیل عدم اختصاص بودجه خاص به اداره امورآزمایشگاه ها، در بسیاری موارد این اداره با چالش هایی مواجه می شود که پیشنهاد می شود از طرف آزمایشگاه مرجع سلامت وزارت بهداشت ردیف بودجه ای جهت ادارات امور آزمایشگاه های دانشگاه ها اختصاص یابد.

*** چه چالش هایی برای انجام منسجم و قدرتمند فرآیندهای مدیریت تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه ها وجود دارد و راهکارهای پیشنهادی شما چیست؟**
کمبود تجهیزات و یا مستعمل بودن

تجهیزات، نامناسب بودن فضای فیزیکی آزمایشگاه ها به ویژه بخش پاتولوژی مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع) لار به عنوان تنها مرکز پاتولوژی دولتی در منطقه، نبود آزمایشگاه رفرانس به منظور نظارت بر کیفیت کار آزمایشگاه های تحت پوشش دانشکده، عدم تأمین اعتبار مالی و نارضایتی پرسنل از مهمترین چالش ها است. پیشنهاد ما در این زمینه برنامه ریزی آزمایشگاه مرجع سلامت به منظور اختصاص بودجه عمرانی و تجهیزاتی برای آزمایشگاه ها است.

*** دانشکده علوم پزشکی لارستان دارای چه تعداد آزمایشگاه است و پراکندگی آن ها چگونه است و چه کمبودهایی در زمینه اقلام و تجهیزات وجود دارد؟**

در حوزه معاونت درمان ۴ بیمارستان فعال (مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع) لار، امیدوار اوز، حضرت علی اصغر (ع) بیرم و نبی اکرم (ص) شهرستان خنج)، ۶ آزمایشگاه خصوصی (۵ مورد در مرکز شهرستان و ۱ مورد در شهرستان خنج)، ۱ آزمایشگاه خیریه و ۱ آزمایشگاه دولتی در کلینیک ویژه در مرکز شهرستان است. دانشکده علوم پزشکی لارستان دارای ۳ مرکز بهداشت در لار، اوز و خنج است و در حوزه معاونت بهداشتی ۲۱ آزمایشگاه در سطح ۳ شهرستان وجود دارد که ۲ آزمایشگاه مرکز بهداشتی درمانی در شهرستان خنج، ۵ آزمایشگاه در شهرستان اوز و ۱۵ آزمایشگاه فعال در درمانگاه های مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستائی لار وجود دارد.

لطفاً در خصوص تجهیزاتی که در دانشکده شما در حال کار است توضیحاتی بدهید؟
کلیه آزمایشگاه های دولتی تحت پوشش این دانشکده در مرکز شهرستان و مناطق روستائی مجهز به اتوآنالیزر، سل کانتر، میکروسکوپ، بن ماری، سانتریفوژ، هود،

**تجهیزاتی مانند
ایمونوهیستوشیمی جهت
بخش پاتولوژی بیمارستان
امام رضا (ع) لار، الکتروفورز، یک
عدد دستگاه کمی لومینسانس
برای آزمایشگاه مرکزی شهرستان و نیز
کلیه تجهیزات مورد نیاز یک آزمایشگاه
رفرانس و تحقیقاتی که جای خالی آن در
سطح شهرستان احساس می شود**

فور و سایر تجهیزات آزمایشگاهی جهت انجام آزمایشات روتین است. انکوباتور و شیکر پلاکت، یخچال و فریزر بانک خون در مراکز مورد نیاز مستقر است. تعداد ۷ آزمایشگاه معاونت بهداشتی مجهز به دستگاه الایزا ریدر و واشر، ۶ مرکز دارای بخش میکروب شناسی و تعداد ۴ آزمایشگاه مجهز به دستگاه HbA_1C هستند. بیمارستان های لار، اوز و خنج مجهز به دستگاه ویداس و مینی ویداس جهت آزمایشات هورمونی و برخی تست هائی که امکان انجام آن ها با الایزا نیست می باشد. تشخیص HIV در آزمایشگاه معاونت بهداشتی به روش الایزا نسل ۳ و ۴ صورت می گیرد. این آزمایشگاه مجهز به دستگاه کانتر CD4 بوده اما حدود ۲ سال است که بدلیل موجود نبودن محلول های مورد نیاز، قادر به خدمت رسانی به بیماران نیست. لذا پیشنهاد می شود در صورت امکان از طرف آزمایشگاه مرجع سلامت جهت تأمین محلول های مورد نیاز دستگاه قبلی و یا جایگزینی دستگاه جدید اقدامات لازم صورت گیرد.

*** آیا کمبود و ضعفی در آزمایشگاه های استان در زمینه اقلام و تجهیزات وجود دارد؟ چه دستگاه ها و اقلامی؟**
تجهیزاتی مانند ایمونوهیستوشیمی

جهت بخش پاتولوژی بیمارستان امام رضا لار، الکتروفورز، یک عدد دستگاه کمی لومینسانس برای آزمایشگاه مرکزی شهرستان و نیز کلیه تجهیزات مورد نیاز یک آزمایشگاه رفرانس و تحقیقاتی که جای خالی آن در سطح شهرستان احساس می شود.

*** وضعیت و امکانات آزمایشگاهی و تجهیزات آن در روستاها و شهرهای دور و نزدیک به چه صورت است؟**

قبل از استقرار دانشکده علوم پزشکی لار، آزمایشگاه های مناطق روستائی و دور از مرکز از نظر تجهیزات آزمایشگاهی کمبودهای زیادی وجود داشت اما بعد از استقرار دانشکده با همکاری مسئولان محترم دانشکده، همکاران اداره امور آزمایشگاه ها و همت خیرین محترم منطقه، کلیه آزمایشگاه های مستقر در مناطق روستائی به تجهیزات آزمایشگاهی مناسب مجهز شده است.

با شیوع ویروس کرونا، دانشکده لارستان نیز همانند سایر دانشگاه های سراسر کشور اقدام به تجهیز و راه اندازی بخش تشخیص مولکولی نمود تا اقدامات تشخیصی و درمانی مورد نیاز بیماران در کمترین زمان ممکن انجام گیرد و در ادامه، بخش تشخیص مولکولی کووید جهت خدمات رسانی به مسافران خارج از کشور نیز در یک آزمایشگاه خصوصی راه اندازی شد.

اقدامات لازم جهت تشخیص آنفلوآنزا نیز در دست انجام است و در آینده نزدیک به بیماران خدمت رسانی خواهد کرد.

امید است روز به روز امکان خدمت رسانی هر چه بیشتر به مردم عزیز و صبور فراهم شود و در این راستا ادار امور آزمایشگاه ها تمام تلاش خود را به کار خواهد گرفت.